

บทที่ 5

การบริหารเงินทุนหมุนเวียน

เมื่อกล่าวถึงเงินทุนหมุนเวียนของกิจการใด เราหมายถึงความถึงเงินทุนส่วนที่กิจการได้ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน เป็นส่วนที่จะมีผลโดยตรงต่อการทำให้กิจการมีผลกำไรหรือขาดทุนสินทรัพย์หมุนเวียนได้แก่สินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้ภายในระยะเวลาหนึ่งรอบการดำเนินงานซึ่งตามปกติก็ระยะเวลาหนึ่งปี

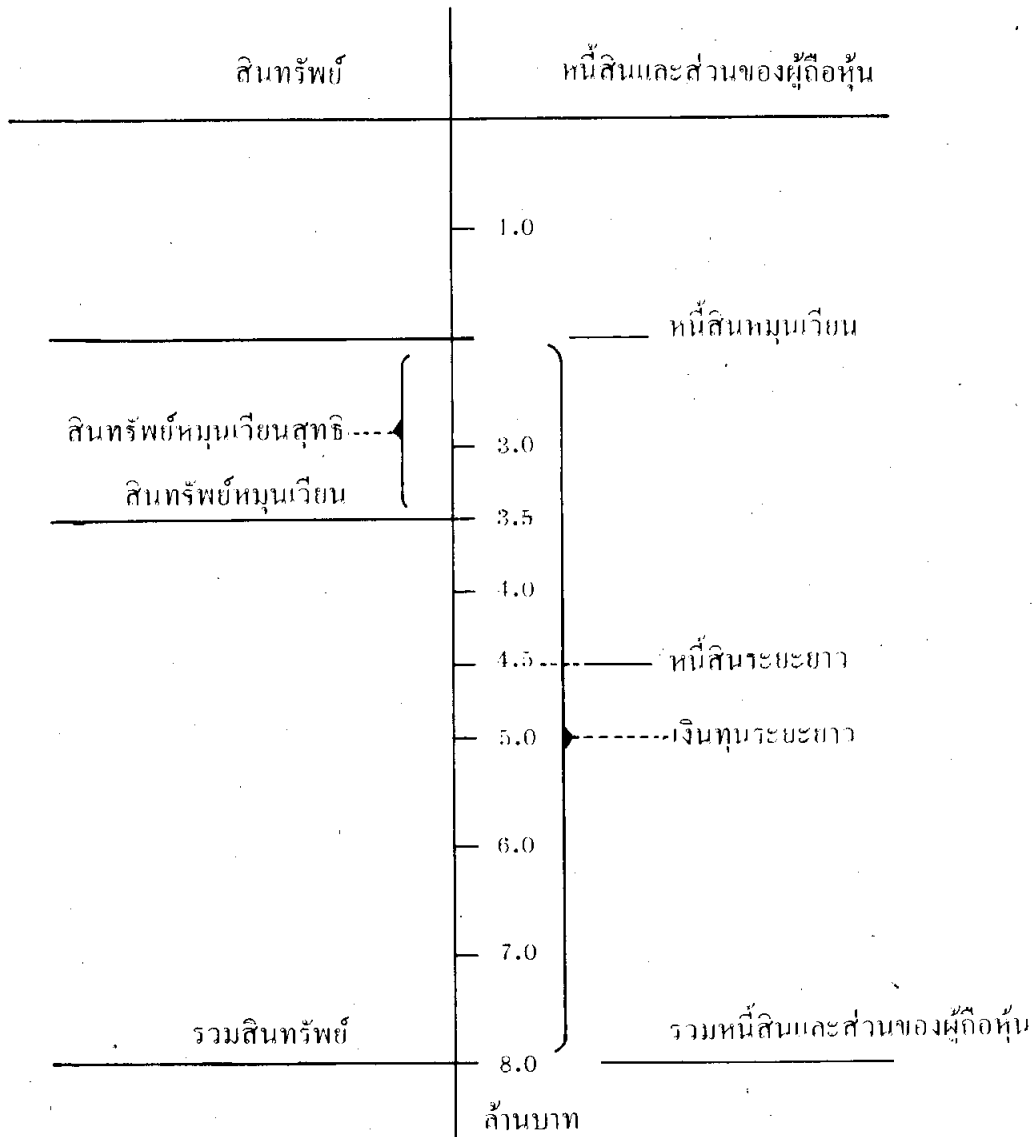
กิจการโดยทั่วไปจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน เราเรียกผลต่างที่สินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนนี้ว่า เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital) จำนวนเงินทุนหมุนเวียนสุทธิจะมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดของแต่ละกิจการ

เราอาจจะให้คำนิยามของเงินทุนหมุนเวียนสุทธิได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการได้มาจากแหล่งเงินทุนระยะยาว (เช่นจากการกู้ยืมระยะยาว การจำหน่ายหุ้น) ดังตัวอย่างตามรูป 5-1 ที่แสดงส่วนประกอบของงบดุลโดยย่อของบริษัท สุวิทย์ จำกัด

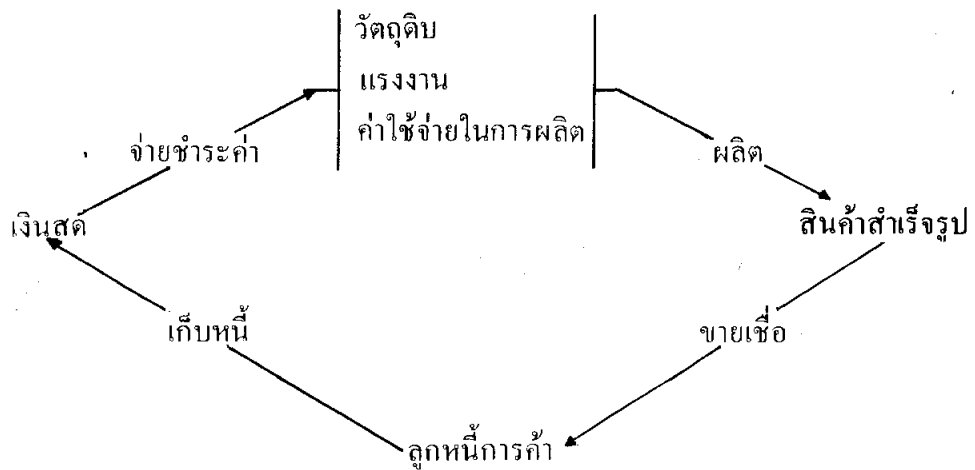
บริษัท สุวิทย์ จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียน 3.5 ล้านบาท สินทรัพย์ถาวร 1.5 ล้านบาท และมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 7 ล้านบาท ทางด้านหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น บริษัทนี้มีสินทรัพย์หมุนเวียน 2 ล้านบาท หนี้สินระยะยาว 2.5 ล้านบาท (4.5-2.0 ล้านบาท) ส่วนของผู้ถือหุ้น 3.5 ล้านบาท (8.0-4.5 ล้านบาท) แหล่งเงินทุนระยะยาวของบริษัทประกอบด้วยหนี้สินระยะยาวกับส่วนของผู้ถือหุ้นรวมกันเป็นจำนวน 7 ล้านบาท ส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทที่ได้มาจากแหล่งเงินทุนระยะยาวนั้นคือเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ เงินทุนหมุนเวียนสุทธิของบริษัทที่มีอยู่ในขณะนี้เท่ากับ 1.5 ล้านบาท การวิเคราะห์นี้ช่วยให้เราเข้าใจได้ดีว่าทำไมเราจึงถือว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิของกิจการได้มาจากแหล่งเงินทุนระยะยาว เนื่องจากหนี้สินหมุนเวียนเป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้นและตามปกติแล้วกิจการจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเสมอ ดังนั้นสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนที่เกินกว่าหนี้สินหมุนเวียนจึงต้องจัดหาจากแหล่งเงินทุนระยะยาว

สินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการทั่ว ๆ ไปจะประกอบด้วย เงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือเป็นสำคัญและจะมีการเปลี่ยนสภาพจากสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทหนึ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนอีกประเภทหนึ่งเป็นวงจรต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ควบคู่กันที่กิจการยังคงเปิดดำเนิน

งานอยู่ กล่าวคือเงินสดที่กิจการมีอยู่นั้นจะถูกใช้จ่ายไปในการซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน และ
 ค่าใช้จ่ายในการผลิต เพื่อทำการผลิตสินค้าสำเร็จรูป เมื่อกิจการขายสินค้าไปเป็นเงินเชื่อ กิจการ
 จะได้สินทรัพย์หมุนเวียนประเภทลูกหนี้เข้ามาแทนสินค้าที่ขายไป เมื่อลูกหนี้มาชำระหนี้ให้
 กิจการก็จะได้รับเงินสดซึ่งจะทำให้กิจการสามารถดำเนินงานให้ต่อเนื่องไปได้เรื่อย ๆ กระบวน
 การในการดำเนินงานจะเป็นไปในทำนองเดียวกันกับที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

รูป 5-1 แสดงงบดุลอย่างย่อของ บริษัท สุวิท จำกัด

รูป 5-2 แสดงวงจรการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียน

การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกิจการมากเพราะ

1. สินทรัพย์หมุนเวียนเป็นปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้กิจการได้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานในรูปของผลกำไร ผู้จัดการฝ่ายการเงินต้องทุ่มเทความสนใจให้แก่การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนมากเป็นพิเศษ

2. ตามปกติแล้วกิจการทั่วไปได้นำเงินทุนมากกว่าครึ่งหนึ่งไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน

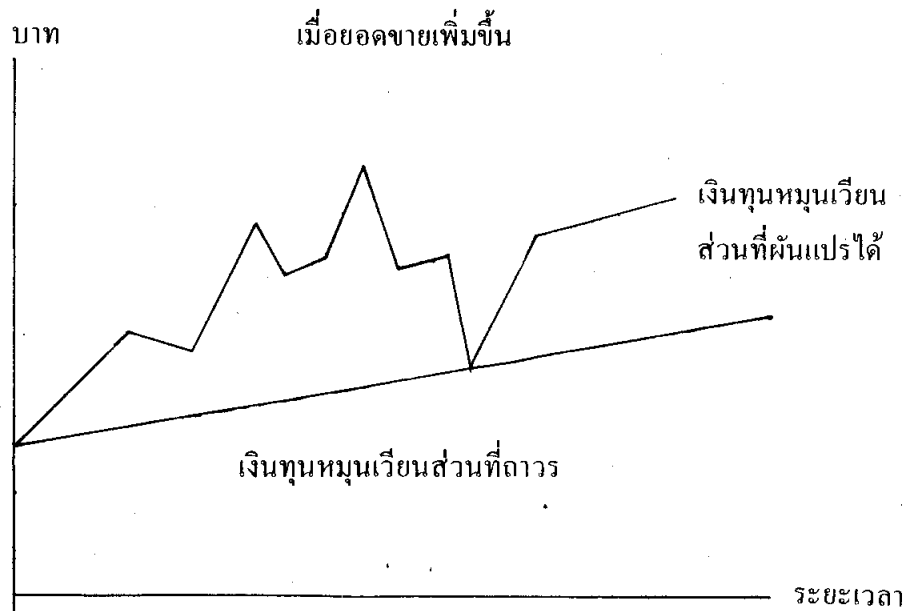
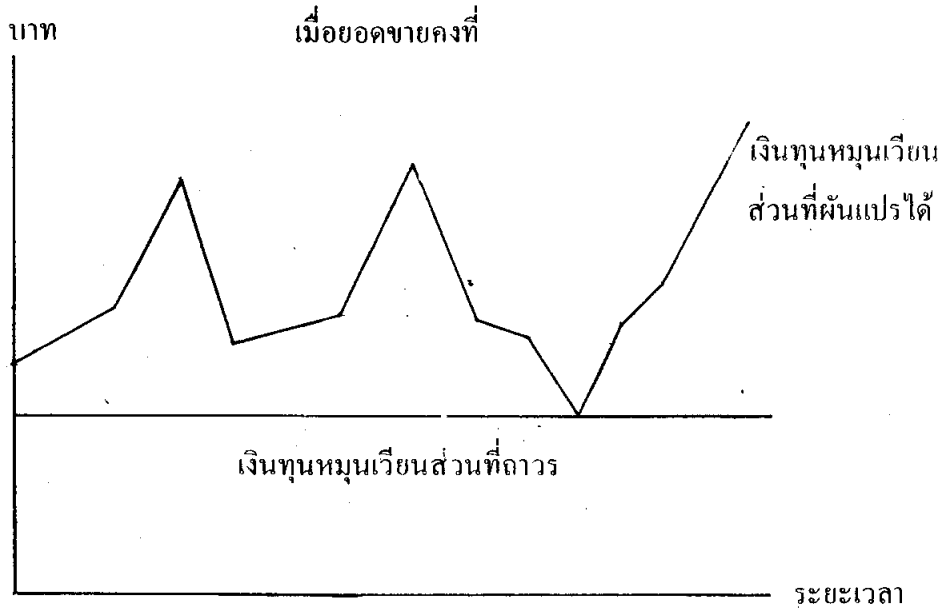
3. การเพิ่มหรือลดจำนวนเงินลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนจะส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของยอดขายสินค้าของกิจการได้ นั่นหมายความว่ากำไรสุทธิจากการดำเนินงานย่อมถูกกระทบกระเทือนในที่สุด

4. กิจการอาจลดยอดเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรได้โดยใช้วิธีเช่าสินทรัพย์ถาวรมาใช้ในการดำเนินงานแทนการซื้อ ประโยชน์ที่กิจการจะได้รับจากการเช่าหรือการซื้อสินทรัพย์ดังกล่าวจะแตกต่างกันไม่มากนัก แต่กิจการไม่อาจจะนำวิธีการเช่ามาใช้กับสินทรัพย์หมุนเวียนได้เลย ความสำคัญจึงอยู่ที่ว่ากิจการจะต้องจัดหาเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ให้เพียงพอและเป็นผลดีต่อการดำเนินงาน

เราอาจแบ่งเงินทุนหมุนเวียนของกิจการออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. เงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวร (Permanent Working Capital) เงินทุนส่วนนี้เป็นสิน

ทรัพย์สินหมุนเวียนจำนวนอย่างต่ำสุดซึ่งกิจการจะต้องดำรงไว้ในกิจการตลอดทั้งปี กล่าวคือเงิน
 ทุนส่วนนี้จะประกอบด้วย เงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือ เป็นจำนวนอย่างต่ำที่สุดซึ่งกิจการ
 จำเป็นต้องมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ถ้าหากกิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนนี้ขาดไปหรือ
 มีไม่พอแล้ว จะเป็นชนวนทำให้กิจการต้องประสบกับปัญหาความยุ่งยากทางการเงินได้ง่าย

รูป 5-3 แสดงระดับของสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนที่ถาวร และ ส่วนที่ผันแปรได้

2. เงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ผันแปรได้ (Variable Working Capital) คือเงินทุนหมุนเวียนที่กิจการต้องการเพิ่มเติมจากเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรเป็นการสนองความต้องการเงินทุนในระดับต่าง ๆ ซึ่งกิจการอาจมีความต้องการเงินทุนไม่เท่ากันในแต่ละช่วงระยะเวลาที่กิจการดำเนินงานอยู่ในปีนั้น เช่นกิจการต้องการเพิ่มปริมาณสินค้าคงเหลือให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของลูกค้าที่จะมาซื้อสินค้าในช่วงระยะเวลา 2 เดือนข้างหน้า หรือการที่ลูกค้ามีการชำระเงินล่าช้า ย่อมทำให้กิจการต้องกู้ยืมเงินเพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาที่มียอดขายสูง หรือกิจการอาจมีความจำเป็นต้องจ่ายเงินมากขึ้นเพื่อใช้ในการเตรียมรับกับปริมาณการขายที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาที่จะมาถึง

ตามรูป 5-3 แสดงถึงระดับความต้องการสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งประเภทถาวรและผันแปรได้ของกิจการ 2 แห่ง ซึ่งมีลักษณะการดำเนินงานที่แตกต่างกัน กิจการแห่งแรกมียอดขายที่คงที่ ส่วนกิจการแห่งหลังมียอดขายเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีผลทำให้กิจการแห่งนี้มีระดับความต้องการเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรเพิ่มขึ้นด้วย

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการรักษาระดับของเงินทุนหมุนเวียน

การที่เงินทุนหมุนเวียนจะมีระดับเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 อย่างคือ

1. ปริมาณการขาย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดที่จะส่งผลกระทบต่อระดับและประเภทของเงินทุนหมุนเวียน การที่กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเอาไว้ก็เพื่อสนับสนุนให้กิจกรรมด้านการขายสินค้าของกิจการดำเนินไปได้โดยสะดวก เป็นที่ทราบว่สินทรัพย์หมุนเวียนนี้เองที่มีส่วนอย่างสำคัญต่อการที่จะทำให้กิจการมีผลกำไรหรือขาดทุน กิจการจึงพยายามรักษาระดับของอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนต่อยอดขายของทั้งปีเอาไว้ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมพอดี ปกติอัตราส่วนนี้จะอยู่ในช่วงระหว่าง 20% ถึง 40% หมายความว่ากิจการที่มียอดขายคงที่ควรจะต้องรักษาระดับของเงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือให้คงที่ด้วย ถ้ายอดขายมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น กิจการควรจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรเพิ่มขึ้น (ดังรูป 5-2) และถ้ายอดขายมีแนวโน้มที่จะลดต่ำลง กิจการก็ควรจะต้องลดจำนวนเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรให้มีระดับต่ำลงตามอัตราส่วนของยอดขายที่ลดลงนั้นด้วย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับฤดูกาลและวัฏจักรเศรษฐกิจ การดำเนินธุรกิจโดยทั่วไปย่อมมีการขึ้น ๆ ลง ๆ เป็นธรรมดา ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยเกี่ยวกับฤดูกาลและวัฏจักรเศรษฐกิจเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหวดังกล่าว ฤดูกาลมีอิทธิพลที่สามารถทำให้ดีมานด์ของตลาดเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ปริมาณการขายเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อระดับของสินทรัพย์หมุนเวียนในที่สุด ในทำนองเดียวกันสภาพภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปต่าง ๆ กันตามกาลเวลานั้นก็มีผลทำให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงในยอดขายและเกี่ยวโยงไปถึงระดับของสินทรัพย์หมุนเวียนด้วยเช่นกัน

3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตนั้นได้ส่งผลกระทบต่อระดับการดำรงสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ ถ้ากิจการซื้อเครื่องจักรเครื่องใหม่เพื่อที่จะได้สามารถทำการผลิตสินค้าจากวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปได้ภายในระยะเวลาที่เร็วกว่าเดิมแล้ว จะมีผลทำให้ระดับของสินค้าคงเหลือซึ่งกิจการมีอยู่แต่เดิมต้องเปลี่ยนแปลงไป กิจการไม่ต้องเก็บสินค้าคงเหลือเอาไว้ในปริมาณที่มากเหมือนเดิม เพราะกิจการสามารถผลิตสินค้าสำเร็จรูปอันใหม่ขึ้นมาทดแทนสินค้าที่ขายไปได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ถ้ากระบวนการผลิตสินค้านั้นต้องใช้วัตถุดิบมากขึ้นเพื่อจะได้ทำการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สินค้าคงเหลือจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นและถ้าในการผลิตนั้นสามารถลดปริมาณการใช้วัตถุดิบลงได้ (เช่นมีของเสียน้อยลง ไม่จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบมากเหมือนเมื่อก่อน) ก็จะทำให้ระดับของสินค้าคงเหลือลดน้อยลง

4. นโยบายของกิจการ นโยบายของกิจการมีส่วนโดยตรงที่ทำให้ระดับของเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรและผันแปรได้ต้องเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้นว่า (1) ถ้ากิจการเปลี่ยนนโยบายการให้สินเชื่อเสียใหม่จากระยะเวลาที่เคยให้ลูกค้าผ่อนชำระหนี้ภายในระยะเวลา 30 วันมาเป็น 60 วันแล้ว จะมีผลทำให้กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทลูกหนี้เพิ่มขึ้น (2) ถ้ากิจการเปลี่ยนนโยบายในการผลิตเสียใหม่ สินค้าคงเหลือก็จะถูกกระทบกระเทือน (3) ถ้ากิจการเปลี่ยนนโยบายในการกำหนดระดับเงินสดในมือ ระดับเงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ถาวรก็อาจจะเพิ่มหรือลดลง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่านโยบายดังกล่าวนั้นได้กำหนดไว้อย่างไร (4) ถ้านโยบายของกิจการได้กำหนดระดับของเงินสดให้สัมพันธ์กับระดับของปริมาณการขายสินค้าแล้ว เงินทุนหมุนเวียนส่วนที่ผันแปรได้ก็อาจจะถูกกระทบกระเทือนการบริหารเงินทุนหมุนเวียน

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 2 อย่างคือ การพยากรณ์เงินทุนที่ต้องการใช้ และเงินทุนที่ได้มา

1. การพยากรณ์เงินทุนที่ต้องการใช้ เป็นการวางแผนล่วงหน้าว่ากิจการมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนเท่าใด การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างที่กิจการดำเนินงานอยู่นั้นย่อมส่งผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียน เช่นในกรณีที่ผู้ขายได้กำหนดราคาของวัตถุดิบที่จะขายให้แก่กิจการในราคาที่สูงขึ้นกว่าเดิม ทำให้กิจการต้องจ่ายเงินซื้อวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เป็นผลให้ต้นทุนผลิตสินค้าสูงขึ้น ถึงแม้ว่ากิจการจะสามารถเพิ่มราคาสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นมาให้สูงขึ้นได้ก็ตาม แต่กิจการก็จะต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การขายสินค้าของกิจการดำเนินไปได้ด้วยดี

2. เงินทุนที่ได้มา เมื่อได้ประมาณว่ากิจการจะต้องการใช้เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใดแล้ว

ขั้นตอนมาผู้จัดการฝ่ายการเงินจะต้องเลือกแหล่งเงินทุนที่ดีที่สุด เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และมีระยะเวลาในการชำระหนี้ยาวนานพอการ

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้กิจการมีความคล่องตัวทางการเงินสูง กล่าวคือกิจการจะมีเงินทุนหมุนเวียนที่มีความเหลวและเป็นจำนวนมากเพียงพอที่จะสามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้ตามสัญญา ในกรณีนี้อาจจะสังเกตระดับความคล่องตัวทางการเงินได้โดยดูจากจำนวนเงินทุนหมุนเวียนสุทธิของกิจการ เงินทุนหมุนเวียนสุทธิจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยวัดระดับการป้องกันในปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นต้นเหตุทำให้เกิดการขาดแคลนเงินทุนได้

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนการจะต้องมีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

1. มีการเตือนให้ทราบถึงระดับของเงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือ ผู้จัดการฝ่ายการเงินควรจะทราบว่า ในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ กิจการมีเงินทุนเป็นจำนวนเท่าใดที่ผูกพันอยู่กับสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทต่าง ๆ แต่ละประเภท การจะตั้งคำถามเอาไว้ได้ว่า จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละประเภทที่กิจการมีอยู่นั้นเหมาะสมแล้วหรือยัง ยอดคงเหลือของสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละประเภทเมื่อเปรียบเทียบกับยอดคงเหลือของงวดก่อนหรือยอดคงเหลือตามมาตรฐานของกิจการ หรือมาตรฐานของอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันแล้ว มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ควรจะมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างนั้นขึ้นมาเพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป

2. การทราบอัตราร้อยละของเงินทุนที่ลงไปสินทรัพย์หมุนเวียน ตามปกติกิจการจะนำเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นจำนวนมาก กิจการบางแห่งอาจจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนถึงร้อยละ 60 ของสินทรัพย์รวม ดังนั้นผู้จัดการฝ่ายการเงินจึงควรระมัดระวังในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับสินทรัพย์ถาวรของกิจการ โดยพยายามรักษาความสัมพันธ์ดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

3. มีการบันทึกเวลาที่ใช้ไปในการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียน เพื่อจะได้ทราบว่าในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของฝ่ายการเงินนี้ได้ทำไปอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

เพื่อหลีกเลี่ยงความหละหลวมในการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ผู้จัดการฝ่ายการเงินควรทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสินทรัพย์หมุนเวียนว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมเพียงใด ในการนี้อาจจะนำเอาวิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมาเป็นเครื่องช่วย โดยการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของกิจการในงวดปีต่าง ๆ กับอัตราส่วนมาตรฐาน จากการเปรียบเทียบดังกล่าวนี้จะทำให้ทราบผลว่าการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกิจการนั้นดีกว่าหรือ

เลวกว่ามาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกิจการต่อไป

ตาราง 5-1 แสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท ชำนาญกิจ จำกัด ในปีต่าง ๆ กับอัตราส่วนมาตรฐาน

อัตราส่วน	ปี				อัตราส่วนมาตรฐาน
	2533	2532	2531	2530	
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u> สินทรัพย์รวม	.40	.35	.31	.28	.32
<u>สินทรัพย์หมุนเวียน</u> หนี้สินหมุนเวียน	3.2/1	2.7/1	2.3/1	2.0/1	2.2/1
<u>(สินทรัพย์หมุนเวียน-สินค้างเหลือ)</u> หนี้สินหมุนเวียน	1.6/1	1.4/1	1.2/1	1.0/1	1.1/1
<u>(เงินสด+ หลักทรัพย์ระยะสั้น)</u> สินทรัพย์หมุนเวียน	.20	.18	.19	.21	.20

ตามตาราง 5-1 ได้แสดงการเปรียบเทียบอัตราส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนหมุนเวียนของบริษัท ชำนาญกิจ จำกัด โดยเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน ผลจากการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นว่า อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมได้เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี จาก .28 ในปี 2520 เป็น .40 ในปี 2533 โดยที่อัตราส่วนมาตรฐานเป็นเพียง .32 อัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน และอัตราส่วน (สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้างเหลือ)/หนี้สินหมุนเวียน ก็เช่นเดียวกันได้เพิ่มขึ้นจนสูงกว่าอัตราส่วนมาตรฐาน

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าบริษัท ชำนาญกิจ จำกัด มีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นมาก และมากเกินกว่าอัตราการเพิ่มของสินทรัพย์รวม ในปี 2533 อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียน/สินทรัพย์รวม มากกว่าอัตราส่วนมาตรฐานถึง .08 แต่ตามตาราง 5-1 นี้ขาดการแสดงรายการที่สำคัญอย่างหนึ่งไปคือ ไม่ได้แสดงการเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับยอดขาย สำหรับการเปรียบเทียบที่ถูกต้องนั้นจะต้องนำยอดขายมาพิจารณาเปรียบเทียบกับจึงจะตัดสินได้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่กิจการมีอยู่นั้นเหมาะสมแล้วหรือยัง ถ้าหากว่าบริษัท ชำนาญกิจ จำกัด สามารถทำยอดขายสินค้าให้เพิ่มขึ้นได้สัดส่วนกับสินทรัพย์ถาวรที่เพิ่มขึ้นเราก็สามารถคาดหวังได้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทควรจะเพิ่มขึ้นด้วย สมมติว่าจากการวิเคราะห์ของเราพบว่าอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน/ยอดขายในช่วงระยะเวลา 4 ปีมานี้อยู่ในระดับที่เกือบจะคงที่ คืออยู่ในระหว่างอัตรา .18/1 ถึง .20/1 ในขณะที่อัตราส่วน

มาตรฐานเท่ากับ .21/1 เมื่อพิจารณาในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าสินทรัพย์หมุนเวียนที่บริษัทมีอยู่นั้นมีได้มากกว่าอัตรามาตรฐาน

จำนวนเงินทุนหมุนเวียนที่กิจการควรจะมีเท่าใดมีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ

1. ขนาดของกิจการ ตามปกติกิจการขนาดเล็กจะมีกระแสเงินสดที่ออกน้อยกว่ากิจการขนาดใหญ่ กิจการขนาดเล็กจึงต้องมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากเป็นพิเศษเพื่อเป็นการป้องกันการขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้ กิจการขนาดเล็กมีกระแสเงินสดที่ไหลเข้ามายังกิจการจากแหล่งต่าง ๆ น้อยกว่ากิจการขนาดใหญ่ ดังนั้นกิจการขนาดเล็กจึงถูกกระทบกระเทือนมากในกรณีที่เกิดมีหนี้สูญหรือลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้ตามกำหนด กิจการขนาดใหญ่ที่สามารถหาแหล่งเงินทุนได้จากแหล่งต่าง ๆ ได้โดยง่ายอาจจะมียอดราเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมหรือต่อยอดขายลดลงก็ได้ เพราะถึงแม้ว่าเงินทุนหมุนเวียนของกิจการจะน้อยกว่าระดับปกติก็ตาม แต่กิจการขนาดใหญ่มีข้อได้เปรียบในด้านความมีสภาพคล่องในการชำระหนี้สูงกว่ากิจการขนาดเล็ก

2. การดำเนินงานของกิจการ กิจการที่ต้องจัดเก็บสินค้าคงเหลือเอาไว้มาก ๆ โดยอาจจะเป็นเพราะลักษณะการดำเนินงานมีภัยหรือเพราะเหตุอื่นใด หรือกิจการที่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อโดยกำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่เนิ่นนาน (เช่น 90 วัน) กิจการย่อมต้องมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในอัตราที่สูงกว่ากิจการที่ขายสินค้าเป็นเงินสดหรือกิจการที่มีได้จำหน่ายสินค้า แต่เป็นกิจการที่ขายบริการ (ไม่มีสินค้าคงเหลือ)

3. ความสามารถในการหาแหล่งเครดิต กิจการที่ได้เครดิตจากธนาคารพาณิชย์ในการกู้ยืมเงินหรือเบิกเงินเกินบัญชีย่อมจะมีระดับของเงินทุนหมุนเวียนน้อยกว่ากิจการที่ไม่ได้เครดิตดังกล่าว

4. ทักษะคลีในการหากำไร เนื่องจากกิจการต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดหาเงินทุนมาใช้ในการที่กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นจำนวนมากก็ย่อมมีผลทำให้กิจการมีกำไรน้อยลง กิจการบางแห่งต้องการเพิ่มจำนวนเงินทุนหมุนเวียนให้มากกว่าเดิมโดยยอมเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์บางประการ แต่กิจการบางแห่ง ได้พยายามรักษาเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับต่ำที่สุดเพื่อว่ากิจการจะได้ผลกำไรอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

5. ทักษะคลีต่อความเสี่ยง กิจการที่มีเงินสดและหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดอยู่เป็นจำนวนมากย่อมมีสภาพคล่องสูง อัตราความเสี่ยงในการที่กิจการไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ได้นั้นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ กิจการที่ต้องการตัดปัญหาในเรื่องความเสี่ยงในการชำระหนี้ ออกไปอาจทำได้โดยจัดเก็บเงินสดสำรองเอาไว้ให้มากเป็นพิเศษ สำหรับกิจการที่กล้าเสี่ยงกับปัญหาการขาดสภาพคล่องเพื่อแลกกับการที่จะได้ผลกำไรเพิ่มขึ้นนั้น ก็อาจจะไม่เตรียมเงินสดเอาไว้ให้มีจำนวนเพียงพอกับการชำระหนี้ที่จะครบกำหนด